

Хората, които населяват земята, принадлежат към един общ вид - *Homo sapiens*, който се е разпаднал на по-малки единици, наречени раси.

Човешката раса е голяма група от хора със сходни морфологични и физиологични особености, имащи общ произход, строго определена изходна територия - ареал, които не са загубили способността да се кръстосват с представителите на другите човешки раси. От гледище на генетиката една човешка раса може да се дефинира като голяма популация, отличаваща се от другите човешки популации и раси по честота на срещаните гени. Самата дума "раса" има неясен произход. Възможно е тя да е видоизменение на арабската дума рас - начало, корен, или да се свързва с италианската раца, която означава племе. Човешките раси, както и животинските подвидове, са възникнали в резултат на една начална дивергенция, но при човешките раси този процес не е продължил и те не са се обособили като подвидове.

Основните разлики между расите и подвидовете са:

1. Расовите признаци при човека са загубили приспособителното значение, което са имали в периода на възникването си.
2. Поради голямата миграция на народите човешките раси започнали да влизат в допир една с друга и да се смесват. Това смесване се нарича метисация. В резултат различията между расите не се задълбочават, а постепенно се заличават.
3. Поради исторически и икономически причини - преселване на народите, войни, развитие на транспорта и др., големи групи хора от една раса се преместват на далечно разстояние и навлизат в територията на др раса. В резултат между основните човешки раси съществува цяла гама от малки раси и антропологични типове.

Расови признаци

- Цвят на кожата, косата и ирисите. Цветът на тези части на човешкото тяло зависи от количеството на съдържащия се в тях пигмент. Монголоидната раса се отличава с черни коси и кафяви ириси.
- Форма на косите. Косите биват прави, вълнисти и къдрави. Типична за монголоидната раса е правата, твърда коса. За африканците е характерна къдрава коса с твърд косъм.
- Форма на черепа. Гледан отгоре черепът изглежда дълъг (долихокефален), среден (мезокефален) или широк (брахикефален). Определя се по индекс на главата т.е.

съотношението между най-голямата ширина и най-голямата дължина.

- Ръст. Височината на тялото също е расов признак.
- Формата и големината на носа, устните, ушната мида и др.

II. ВИДОВЕ РАСИ

Монголоидна раса

и Ареал на възникване- Азия. Разпространение- Източна и Централна Азия, Сибир, Индонезия, Океания, Америка.

и Характерни са: жълто-кафявата кожа, кафяви очи, черни и прави коси, слабо окосмяване на лицето и тялото. Лицето им е с изпъкнали скули, носът е слабо изпакнал, а брадичката умерено изразена. Над горния клепач има кожна гънка.

Негро – австралоидна раса

- Характеризира с тъмна кожа и слабо окосмяване, силно къдрава тъмна коса, широк слабо изпъкнал нос, изпъкнали челюсти и дебели устни.
- Ареал на възникване е Африка.

Европеидна раса

и Характеризира се със светла кожа. Скулите и челюстите са слабо издадени, носът е тесен, цветът на очите е от син до кафяво-черен. Устните са средно дебели, брадичката се умерено изпъкнала. Косите им са прави или леко чупливи, от светлоруси до тъмнокафяви.

n Ареалът на възникване е Близкият изток и Европа.

Приспособително значение на расовите белези

- Расовите белези са възникнали под влияние на природните условия като приспособления към средата на живот.

При негро-австралоидна

n Тъмната кожа на негроидите се е обособила в условията на влажния горещ климат като защита към ултравиолетовите лъчи на слънцето.

n Къдревата коса предпазва от прегряване поради въздуха в нея.

n Широките ноздри, дебелите устни и голямата уста играят терморегулационна роля, увеличават изпарението и охлаждат вдишвания въздух.

При монголоидната

- У монголоидната раса, възникнала в степни и полустепни условия, тясната очна цепка и гънката на горния клепач предпазват очите от вятъра, праха и слънцето.

При европейска

- У европейците дългият нос с тесни ноздри, тънките устни, бялата кожа, светлите коси и очи са се обособили като полезно приспособление в условията на хладния или студен климат и по-слабата слънчева светлина.

Роля на географската изолация

п Първобитното общество е минало през продължителен период на съществуване на изолирани малки популации, като в течение на хилядолетия се е водил затворен съвместен живот на близки родове. Поради различните територии в продължение на хиляди години отделните раси са живели изолирано една от друга, като това довело до засилване на различията.

Тенденции

- Сега се очертава тенденцията към постепенно сливане на расите в една популация. Главна роля за това играят миграциите и междурасовите бракове. Антрополозите са на мнение, че сега чисти раси изобщо не съществуват.

Расизъм

Расизмът е реакционна антинаучна теория, която дели на висши и нисши отделните човешки раси и националности с цел да се оправдае потисничеството им. Създадена като расово-антропологическа школа в социологията по труда на Жозеф Артюр де Гобини "За неравенството на човешките раси", който поставя бялата раса (и особено германския и — арийски — клон) на най-високо място сред другите.